

ΜΕΓΕΘΥΝΣΕΙΣ

Οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας

Καθ' όλη τη διάρκεια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, και μέχρι το 1955, η φιλία Ε/Κ και Τ/Κ ήτανε αδαμάντινη. Η αρχή της καταβάρθρωσης της αδελφότητας και φιλίας των Ε/Κ και Τ/Κ ήτανε η απόφασή μας να αρχίσουμε ένοπλο αγώνα για την Ένωση, αγνώστως πλήρως τις ευαισθησίες, τους προβληματισμούς και τα οράματα των Τ/Κ, λες και δεν σχετιζόνταν καθόλου με την Κύπρο. Μπορεί ο αγώνας της ΕΟΚΑ του 1955 για την Ένωση (κι όχι, όπως λανθασμένα διατυπώνεται, για την ανεξαρτησία) να ανέδειξε ήρωες που σήμερα τιμούμε, όμως η αλήθεια πρέπει να λέγεται: αυτός ο αγώνας προκάλεσε μερικά δεινά στον ελληνοισμό. Ένα απ' αυτά τα δεινά ήτανε ο τερπλιτισμός της παραδοσιακής φιλίας των Ε/Κ και Τ/Κ. Με ποια λογική θα δεχόταν ένας Τ/Κ το 1955 να ενωθεί με μια χώρα όταν η μια δικτατορία διαδεχόταν την άλλη με δραματικές επιπτώσεις στη ζωή του μέσου πολίτη; Όταν θα μπορούσε να συλληφθεί χωρίς δίκη από την "Ασφάλεια" και να σταλεί στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως στη Μακρόνισσο; Όταν, για να εξασφάλιζε δουλειά στο Δημόσιο, έστω και οδοκαθαριστής, όφειλε να είχε "κατάλληλο" πιστοποιητικό κοινωνικών φρονιμάτων; Όταν θα τον κατασκόπευαν παντού οι μυστικές υπηρεσίες και ο περιπεριούχος της γειτονιάς θα ενημέρωνε την αστυνομία αν αγόραζε εφημερίδα που δεν ήτανε "εθνικόφρων"; Η πικρή αλήθεια είναι ότι ο Κύπριος του 1955, υπό το αγγλικό αποικιακό καθεστώς, απολάμβανε αισθητά μεγαλύτερο βαθμό ελευθερίας από τους κατοίκους της Ελλάδας, οι οποίοι, έτσι κι αλλιώς, στερούνταν παντελώς των πιο βασικών ελευθεριών. Γι' αυτόν τον λόγο, είναι οξύμωρο σχήμα να περιγράφεται εκείνος ο αγώνας ως "απελευθερωτικός"!

Του Γιώργου Κουμουλλή

Το συμπέρασμα είναι ότι, εκόντες άκοντες, σπρώξαμε τους Τ/Κ συμπατριώτες μας στην αγκαλιά της Τουρκίας το 1955 με καταστρεπτικές για μας συνέπειες. Ήτανε ένας γάμος μεταξυ αταίριαστων συντρόφων. Ο Τουρκοκύπριος έχει δύο μεγάλα προτερήματα, εκείνα του οίκτου και της ευγνωμοσύνης, σε αντίθεση με τον Τούρκο που είναι σκληρός, ακάριστος και βάνουσος. Ο Τουρκοκύπριος έχει απείρως αγαθότερο χαρακτήρα, ευσπλαχνίζεται και βοηθά τους φτωχούς

και δυστυχημένους και, όπως θα μαρτυρήσουν και πολλοί πρόσφυγες, ποτέ δεν λησμονεί τη γενναιοδωρία που του δείχνουν οι άλλοι, έστω κι αν είναι δηλωμένοι εχθροί του. Το 1960 η Κύπρος ανακηρύχθηκε "ανεξάρτητο" δικαιοδικό κράτος. Με εισαγωγικά, βέβαια, διότι στην πραγματικότητα ήτανε ένα κράτος μη ανεξάρτητο, μη κυρίαρχο, μη αυτόβουλο. Υπό αυτές τις αντιξοές περιστάσεις οφείλαμε να συνεργαζόμασταν με τους Τ/Κ, στους οποίους δόθηκε περισσότερη εξουσία απ' ό,τι υπαγόρευε η λογική. Όμως, αυτήν την προνομιακή μεταχείριση των Τ/Κ οφείλαμε, αν είχαμε στοιχειώδη νοημοσύνη, να προστατεύαμε και να υποστηρίζαμε, για να επουλωθούν οι πληγές της προηγούμενης πενταετίας και να νιώσουν και εκείνοι ότι είναι συμπατριώτες για το καλό της πατρίδας μας. Θα μπορούσε να ήταν η αρχή της ανεξαρτησίας τους από την Τουρκία, ένας δρόμος ομολογουμένως δύσβατος. Δυστυχώς, αντί αυτού, αρχίσαμε πάλι να μιλάμε για Ένωση και οι Τ/Κ ένιωθαν το έδαφος να σείεται κάτω από τα πόδια τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι τις 15 Ιανουαρίου 1961, πέντε μόλις μήνες μετά την ανεξαρτησία, έγινε παλλαϊκό συλλαλητήριο στην πλατεία Μεταξά (νυν Ελευθερίας), επ' ευκαιρία της επετείου του ενωτικού δημοψηφίσματος, στο οποίο συμμετείχαν βουλευτές και υπουργοί διά να διατρανώσουν τον "άσβεστο πόθο" τους για Ένωση! Γνωρίζουμε όλοι ότι άμα τη αναλήψει των καθηκόντων τους βουλευτές και υπουργοί ορκίζονται να τηρήσουν το Σύνταγμα το οποίο ρητά αποκλείει την ένωση της Κύπρου με οποιονδήποτε άλλο κράτος. Μαρτυρήσαμε, δηλαδή, την απόλυτη επιπορεία! Ωσάν να μην έφθανε αυτή η αλλοπρόσαλλη πολιτική, εξυφαιναμε σχέδια που στόχευαν την εξολόθρευση των Τ/Κ. (π.χ. το σχέδιο Ακρίτας). Βέβαια, και οι Τ/Κ έκαναν τραγικά λάθη διότι άρχισαν και αυτοί να εξοπλίζονται παράνομα αντί να καταγγείλουν διεθνώς την παράφρονα πολιτική της ελληνοκυπριακής ηγεσίας. Το συμπέρασμα, όμως, είναι ότι ήταν οι Ε/Κ που πρώτοι υπονόμισαν την ανεξαρτησία της Κύπρου κι όχι οι Τ/Κ. Οι τελευταίοι δεν είχαν λόγο να ανατρέψουν το status quo αφού ήτανε σαφώς κερδισμένοι από τις συμφωνίες της Ζυρίχης. Αν, λοιπόν, πρέπει να μιλάμε για τούρκικη κι όχι ελληνική ανταρσία το αφήνω στη κρίση των αναγνώστων. Αλλά και σήμερα ακόμα η στάση μας προς τους Τ/Κ είναι μωρή, διχοτομική και αυτοκτονική. Πανηγυρίζουμε την

εκλογική νίκη του Προέδρου της ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ Δημοκρατίας με ελληνικές σημαίες! Μια απύθμενα γελοία, βλακώδης και διχοτομική ενέργεια που μόνο εθελούφιοι δεν αντιλαμβάνονται. Σίγουρα, ο κ. Αναστασιάδης, ως Πρόεδρος όλων των Κυπρίων, διαφωνεί μ' αυτό το φαινόμενο αλλά δεν μπορεί να ελέγξει τους νεαρούς που έχουν μπολιαστεί από τον εθνικιστικό ιδό. Οι οποίοι καταστρέφουν την επαναπροσέγγιση αφού το μήνυμα που εκπέμπουν είναι ότι εμείς ενδιαφερόμαστε για μια Ελληνική Δημοκρατία της Κύπρου. Και το ακόμα πιο περίεργο: από ευθυνοφοβία και στενοκεφαλιά δεν προχωράμε στην υιοθέτηση εθνικού ύμνου της Κύπρου. Χρειάζεται, όμως, μια διευκρίνιση όσον αφορά τον εθνικό ύμνο. Στην ελληνική γλώσσα ο όρος "εθνικός" χρησιμοποιείται ευρέως ως συνώνυμος του "κρατικός", π.χ. εθνική οδός ή εθνικός μεταφορέας, κι αυτό ενδεχομένως να προκαλεί σύγχυση. Σε άλλες χώρες μιλάμε για κρατικό ύμνο. Επομένως, η υιοθέτηση κρατικού ύμνου ουδόλως υποδηλώνει απάρνηση της εθνικότητάς μας, και εύχομαι και αυτοί ακόμα οι μικρόνοες "εθνικόφρονες" να το αντιλαμβάνονται. Ένας κρατικός ύμνος της Κύπρου, εκτός που θα ισχυροποιούσε την κρατική μας οντότητα και θα διέλυε μια ανωμαλία (τη χρησιμοποίηση κάποιου άλλου κρατικού ύμνου), θα διευκόλυνε αισθητά την επαναπροσέγγιση. Όμως, δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος για εικονοκλαστικές αλλαγές. Η πανταχού παρούσα ελληνική σημαία (ακόμα και σε ποδοσφαιρικά γήπεδα!) και ο ελληνικός κρατικός (εθνικός) ύμνος φαίνεται να έχουν μια γρανιτένια διάρκεια που επιβεβαιώνουν την ολική έκλειψη λογικής στη χώρα μας. Συμπερασματικά, για τη σημερινή αποτελεσματικότητα του Κυπριακού δεν φαίνεται οι ένθεν κακείθεν του Ατλαντικού μεγάλοι, αλλά η αδυναμία μας και αδιαφορία μας να κερδίσουμε ξανά την εμπιστοσύνη και φιλία των Τ/Κ που κατέρρευσε δραματικά το 1955. Ήδη, οι Τ/κ είναι ένα απειλούμενο είδος. Αν τελικά εξαφανιστούν, θα έχουμε στην άκρη της οδού Λήδρας μια Τουρκία 54 φορές μεγαλύτερη σ' έκταση, 100 φορές μεγαλύτερο πληθυσμό, 58 φορές μεγαλύτερο ΑΕΠ και, το κυριότερο, μυριάκις πλουσιότερο οπλοστάσιο. Με τέτοια ανισοσκελία δυνάμεις αμφιβάλλει κανείς ότι το επόμενο είδος υπό εξαφάνιση θα είμαστε εμείς;

* Πρώην Senior Liaison Officer Πανεπιστημίου Warwick

ΠΟΛΙΤΗΣ

Σκοπός της εφημερίδας «Πολίτης» είναι η σφαιρική και αμερόληπτη ενημέρωση των αναγνώστών της για όλα τα σημαντικά γεγονότα, τις νέες ιδέες και τα διεθνή ρεύματα, που μπορεί να επηρεάσουν τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο. Θα υπηρετήσουμε αυτόν το σκοπό προσπαθώντας στις αρχές της ανεξαρτησίας, της αμεροληψίας, της αλήθειας, της ελευθερίας του λόγου και της πολυφωνίας.

Ιδιοκτησία: Εκδόσεις ΑΡΚΤΙΝΟΣ ΛΤΔ
 Εκδότης: Γιάννης Παπαδόπουλος
 Σύμβουλος έκδοσης: Διονύσης Διονυσίου
 Αρχισυντάκτες: Σωτήρης Παρούσης
 Γιώργος Κασκάνης
 Γιώργος Τζίβας
 Βοηθοί Αρχισυντάκτες: Χρύσανθος Μανώλης
 Μανώλης Καλατζής
 Οικονομικός διευθυντής: Δημήτρης Γεωργιάδης
 Κατά νόμον υπεύθυνος: Γιάννης Παπαδόπουλος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ: Κατερίνα Στεφανίου. **ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ:** Κατερίνα Ζορμπά, Βαγγέλης Βασιλείου. **ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΜΑΤΑ:** Γιώργος Κακούρης, Ανδρέας Ριφής. **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ:** Υπεύθυνος: Δημήτρης Γεωργιάδης. Σύνταξη: Αδάμος Αδάμου. **ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ:** Μιχάλης Θεοδώρου, Γεωργία Φαριά, Κάπα Σάββα, Γιάννης Νεάκρου, Μαρίλινα Ευσγγέλου, Μαρία Παναγιώτου, Ευάγγελος Θεράποντος, Κώστας Κωνσταντίνου, Χρύσα Ντζάνη, Μιχάλης Σταύρου, Σόφη Ορφανίδου, Άκης Παναγιώ. **ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ:** Μερρόνη Μωυσεώς, Χριστίνα Λάμπρου, Πέτρος Λαζάρου. **ΣΚΙΤΣΟ:** Θανάσης Παπασημρόπουλος. **ΦΩΤΟΓΡΑΦΟ:** Χρίστος Θεοδώριδης, Παύλος Βρυωνίδης, Ελένη Παπαδοπούλου. **ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ:** Υπεύθυνος: Δημήτρης Δημητρίου. Σύνταξη: Μάριος Χατζησταυλίδης, Ανδρέας Σταυρινίδης, Άντρι Χρίστος Βεντούρη, Χρίστος Έλληνα, Χριστόφορος Χριστοφί. **ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ:** Λεμεσός: Χριστόφορος Νέστορας, Λάρνακα: Βάσος Βάσος, Πάφος: Κώστας Νάνος, Χρίστος Χαλικιάπουλος, Βρυξέλλες: Βαγγέλης Αρεταίος. **ΔΗΜΟΙΟΥΓΙΚΟ:** ΜΡD LTD. **ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ:** Στέλλα Ππαλί. **ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ:** Μόνικα Νικολαΐδου, Άντρι Κουφό, Κούλα Βασιλείου. **ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ:** Υπεύθυνη Διαφήμισης: Βάσος Κομνηνού, Γιούλα Μεττί, Μιχάλης Γεωργίου. **Γραφείο Λεμεσού:** Πόπη Αντωνίου. **ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ:** Υπεύθυνη Λογιστικής, Λ/κας, Αμ/στού: Σούλα Κερανού, Τηλ. 22861888, Υπεύθυνη Λ/σού, Πάφου: Πόπη Αντωνίου, Τηλ. 25348877. **ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ:** Βαλεντίνα Νικολαΐδου, Παναγιώτης Νικολαΐδης. Γραφείο Λεμεσού: Πόπη Αντωνίου.

Βασιλείου Βουλγαροκτόνου 8, 1010 Λευκωσία
 Τ.Θ. 22894, 1524 Λευκωσία.
 Τηλ.: 22861861, φαξ: 22861871. e-mail: info@politis-news.com.
 URL: http://www.politis-news.com
 Λεμεσός: Νικολάου Πεντάδρομος Center, Γραφείο 11,
 Τηλ. 25348877, 25348833, 25348832, φαξ 25348809.
 ΛΑΡΝΑΚΑ: LARNACA PRESS Τηλ. 24653040, 99335890
 ΠΑΝΑΣΟΥΙΑ PRESS Τηλ. 24652364, 99172009
 ΔΕΡΥΝΕΙΑ: ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΚΚΗΣ
 Τηλ. 23824895, 99658131
 ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ: STALONI PRESS Τηλ. 23819019 - 99596337

Ασφαλή δείγματα γραφής

Ο Νίκος Αναστασιάδης εκλέχθηκε Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τις ψήφους του κόμματός του. Δύο άλλα μικρότερα κόμματα βοήθησαν στην εκλογή του. Η εκλογή του στηρίχθηκε και από ένα μεγάλο αριθμό κομματικά ανέντακτων πολιτών. Στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας υποσχέθηκε στο εκλογικό σώμα ότι μετά από την εκλογή του θα επιδιώξει τη λύση του κυπριακού προβλήματος και την επανένωση της Κύπρου στη βάση της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας. Η υπόσχεση ότι θα επιδιώξει λύση του Κυπριακού και επανένωση της Κύπρου περιλαμβάνεται στο εκλογικό του πρόγραμμα. Αυτή η υπόσχεση είναι δεσμευτική για τον Πρόεδρο. Ένα μεγάλο μέρος του κόμματός του και το σύνολο των κομματικά ανέντακτων ψηφοφόρων που στηρίζαν την εκλογή του αναμένουν από τον Πρόεδρο να τιμήσει τη δέσμευσή του για λύση του Κυπριακού και για επανένωση της Κύπρου. Το ίδιο αναμένουν και οι περισσότεροι από τους πολίτες οι οποίοι δεν έδωσαν την ψήφο τους στον Πρόεδρο. Γενικά η μεγάλη πλειοψηφία του εκλογικού σώματος περιμένει από τον Πρόεδρο να κάμει ό,τι περνά από το χέρι του για να βρεθεί συμφωνημένη λύση στο Κυπριακό. Η μεγάλη πλειοψηφία του εκλογικού σώματος θέλει να φύγουν τα ξένα στρατεύματα και να επανενωθεί η Κύπρος. Η φωνή της συνείδησης του ίδιου του Προέδρου είναι

Του Νικολάου Λεμονάρη

υπέρ της λύσης του προβλήματος και της επανένωσης της Κύπρου. Όμως τα ξένα στρατεύματα μόνο με τη λύση του προβλήματος θα φύγουν από την Κύπρο. Η επανένωση της Κύπρου μόνο με τη λύση του προβλήματος μπορεί να πραγματοποιηθεί. Για να λυθεί το πρόβλημα χρειάζεται τόλμη και ηγετικές ικανότητες. Ο Πρόεδρος διαθέτει και ηγετικές ικανότητες, διαθέτει και τόλμη. Αν αποφασίσει να τα χρησιμοποιήσει το πρόβλημα μπορεί να λυθεί. Όμως τα μικρότερα κόμματα που στηρίζαν την εκλογή του αντιδρούν στην εξερεύνηση συμφωνημένης λύσης. Καλύπτονται πίσω από συνθήματα και προβάλλουν όρους που δεν βοηθούν στην επίτευξη προόδου. Η ύπαρξή τους εξαρτάται από τη συντήρηση του status quo και από τη διαίωξη του προβλήματος. Προφανώς μετά τη λύση δεν θα έχουν κανένα λόγο ύπαρξης και θα πρέπει να αυτοδιαλυθούν. Το δράμα της Κύπρου τα τελευταία σαράντα χρόνια είναι ότι οι δυνάμεις αυτές είτε είναι στην εξουσία είτε συμμετέχουν στην εξουσία. Σήμερα αυτές οι δυνάμεις συμμετέχουν στην κυβέρνηση του. Αν καταφέρουν να πείσουν τον Πρόεδρο να εφαρμόσει τη φιλοσοφία τους, οι πιθανότητες να εξερευνηθεί λύση στο Κυπριακό και να επανενωθεί η Κύπρος είναι μηδαμινές. Στο τέλος της θητείας του το πρόβλημα θα είναι άλυτο και η Κύπρος θα εξακολουθήσει να είναι μοιρασμένη. Η υπόσχεση που έδωσε στο εκλογικό σώμα δεν θα εκπληρωθεί. Οι ανέντακτοι πολίτες και η μεγάλη πλειοψηφία του εκλογικού σώματος δεν είναι

αυτό που αναμένουν από τον Πρόεδρο. Αναμένουν να ακολουθήσει τη φωνή της συνείδησής του και να εκπληρώσει την υπόσχεσή του προς το εκλογικό σώμα. Αναμένουν να δουν τη λύση του Κυπριακού και την επανένωση της Κύπρου πριν τη λήξη της θητείας του. Η λύση του προβλήματος και η επανένωση της Κύπρου δεν είναι ευθύνη των κομμάτων που στηρίζαν την εκλογή του Προέδρου. Είναι υποχρέωση του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας. Η εντολή δόθηκε στον ίδιο τον Πρόεδρο και είναι ο ίδιος ο Πρόεδρος που πρέπει να την εκπληρώσει. Είναι όμως πολύ νωρίς για επικρίσεις και μεμψιμοιρίες στους χειρισμούς του Προέδρου αναφορικά με το Κυπριακό. Οι πρώτες εκατόν ημέρες δεν έχουν ακόμα παρέλθει. Η επιστολή στον Γενικό Γραμματέα για το θέμα του Alexander Downer και οι αντιδράσεις αναφορικά με τη σημασία του δείπνου μαζί με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη προκάλεσαν κάποια προσωρινή απογοήτευση σε όσους ονειρεύονται λύση του προβλήματος και επανένωση της Κύπρου. Δεν προδίδουν όμως τους στόχους του Προέδρου. Η απάντηση στο δίλημμα αν θα ακολουθήσει τη φωνή της συνείδησής του ή αν θα υποκύψει στις πιέσεις των μικρότερων κομμάτων που βοήθησαν στην εκλογή του θα διαφανεί από τις επόμενες κινήσεις που θα αναγκασθεί να κάμει. Προσωπικά διατηρώ την ελπίδα ότι η επιστολή στον Γενικό Γραμματέα και το δείπνο δεν είναι ασφαλή δείγματα γραφής για το πραγματικό όραμα του Προέδρου.

ΟΠΩΣ ΤΟ ΛΕΕΙ Ο ΛΑΟΣ

Παροιμία

Τα λόγια εν έχουν κουμέρτσιν.

Επεξήγηση

Για φλύαρους. Για όσους συνεχώς μιλούν και λένουν πολλά, που θα βούλιαζαν αν κάθε λόγος τους, όπως τα εισαγόμενα ή εξαγόμενα προϊόντα, πλήρωναν τελωνειακό δασμό.

Πηγή: Παύλου Ξιούτα, Παροιμίες του κυπριακού λαού

Γλωσσάρι

Κουμέρτσιν: (Λατιν. Commercium) κουμέρκι : τελωνειακός δασμός, αγορά, τελωνείο

Πηγή: Κωνσταντίνου Γιαγκουλλή, Θησαυρός Κυπριακής Διαλέκτου